

Az olimpia idén Jugoszláviában, az Adriai tenger partján fekvő Portorožban került megrendezésre. A versenyt a Jugoszláv Matematikai és Fizikai Társulatok Szövetsége és a Szlovén Matematikai, Fizikai és Csillagászati Társulat szervezte.

Az olimpián részt vevő országok száma ez évben is emelkedett. A Svédországban ottlevő országok: Ausztria, Bulgária, Csehszlovákia, Finnország, Hollandia, Jugoszlávia, Kuba, Lengyelország, Magyarország, Nagy-Britannia, a Német Demokratikus Köztársaság, a Német Szövetségi Köztársaság, Norvégia, Románia, Svédország, Szovjetunió és Vietnam az idei olimpián is jelen voltak. Első alkalommal küldött versenyzőket Kanada és Törökország. Egy-egy megfigyelő érkezett Kínából és Olaszországból. Izland versenycsapata négy, a többi csapat öt főből állt.

A magyar versenyzők kiválasztása az előző éveknek megfelelően történt. A csapat vezetői, Szép Jenő és Dr. Gnädig Péter a tanulmányi versenyeken, a KML pontversenyén, a „Ki miben tudós?” vetélkedőn elért eredmények, valamint az ország hét városában működő olimpiai előkészítő szakkörök vezetőinek javaslata alapján 20 tanuló részére május 27. és 30. között válogatóversenyt rendeztek az ELTE-n. A csapat tagjai és tartaléka azok lettek, akik ezen a versenyen a legjobb eredményt érték el. Őket a csapat vezetői június 13. és 19. között Esztergomban, a Hell József Károly Szakközépiskolában készítették fel az olimpiára. A délelőtti foglalkozások elméleti feladatok megoldásával, a délutáni mérések elvégzésével és sok-sok dolgozat írásával teltek. Az olimpiai csapatot a táborban végzett munka alapján jelölték ki a vezetők. A csapat tagjai a következők lettek:

Jakovác Antal III. o. t. (Budapest, Apáczai Csere János Gyakorló Gimnázium, tanára: Kelemen László)

Egyed Zoltán IV. o. t. (Budapest, Apáczai Csere János Gyakorló Gimnázium, tanára: Flórik György)

Kotek Gyula IV. o. t. (Pécs, Leöwey Klára Gimnázium, tanára: Simai Margit)

Leisztinger Tamás III. o. t. (Budapest, Apáczai Csere János Gyakorló Gimnázium, tanára: Kelemen László)

Németh-Buhin Ákos IV. o. t. (Budapest, Fazekas Mihály Gyakorló Gimnázium tanára: Tóth László)

A tartalék *Kaiser András* III. o. t. (Budapest, József Attila Gimnázium, tanára: Sarkadi Ildikó) képességei alapján bekerülhetett volna a csapatba, jövőre talán számíthatunk rá.

A csapat június 22-én este indult Portorožba. A közel 12 órás éjszakai utazás igen fárasztó volt. A buszt útközben, szemerkélő esőben, még tolni is kellett. Portorožban a szállásunkat csak délután foglalhattuk el. Az apróbb kellemetlenségekért kárpótolt bennünket a délutáni kirándulás. Kis hajókkal Piranba mentünk és megnéztük a szép régi várost.

Az olimpia hivatalos programja 24-én a délelőtti megnyitóval kezdődött. Ezen többek közt Lars Silverberg, az előző olimpia házigazdája és Anton Moljk, a jugoszláviai olimpia elnöke köszöntötte a résztvevőket.

Délután 5 órakor kezdődött a vezetőkől álló nemzetközi zsűri ülése, amelyen megbeszélték a másnapi elméleti forduló feladatait. A feladatokat a ljubljanei egyetem fizikusai állították össze. A megbeszélés, majd pedig a feladatok szövegének lefordítása a tanulók anyanyelvére hajnali 3-ig tartott.

Az 5 órás elméleti verseny 25-én délelőtt volt. A versenyzőknek három nagyon összetett feladatot kellett megoldaniuk: egy hullámtani példát, egy elektromosságtani feladatot és egy különösen nehéz mechanikai problémát. A magyar versenyzők számára kevésnek bizonyult az 5 óra a feladatok megoldásához.

Este szép zongora hangversenyt hallgattunk meg.

Piknik Lipicán

Az elméleti versenyt követő napot pihenéssel töltöttük. Buszokkal Postojnába utaztunk, ott barlangvasúttal végigjártuk a szép cseppkőbarlangot. A vezetőknek este ismét fárasztó munka következett: a kísérleti forduló feladatainak megvitatása, lefordítása. A szervezők ezeket a feladatokat is megfelelően előkészítették, a munka mégis hajnalig tartott.

A második fordulón két mérést kellett elvégezni. Mindkettőre 2,5 óra állt rendelkezésre. A versenyt Koperban egy gimnáziumban bonyolították le. Az egyik feladat egy mechanikai mérés számítógépes kiértékelése volt. Ehhez minden versenyző kapott egy számítógépet. A másik mérés az elektromosságtan témaköréhez kapcsolódott. (Az olimpiai feladatok szövegét és megoldását a novemberi számban közöljük.)

A versenyek után kellemes program várt ránk. Lipicán megnéztük a híres lipicai ménest, majd egész napos piknik következett. Itt játékos sportvetélkedőn vettek részt a csapatok.

A dolgozatokat a ljubljanaei egyetem fizikusai javították ki. A megoldások másolatát megkapták a csapatvezetők. Két délután telt el azzal, hogy a vezetők egyeztetették a javítókkal a dolgozatok pontszámát.

A nemzetközi zsűri ezen az olimpián módosította a verseny tematikáját. Az új tematika valamivel rövidebb a réginél, de részletesebben tartalmazza a fizika modern témaköreit.

A díjkiosztás június 29-én délután egy ünnepség keretében történt. A díjakat (elektromos mérőműszereket) Anton Moljk, az olimpia elnöke és Bojan Golli, az olimpia titkára adta át. A verseny abszolút győztese panel Patrik csehszlovák versenyző lett, aki a maximálisan elérhető 50 pontból 42,5 pontot ért el. Ennek a pontszámnak 90, 78, 65, 50 százalékáig első, második, harmadik díjat, illetve dicséretet kaptak a versenyzők. Eszerint kiosztottak 5 első, 6 második, 17 harmadik díjat és 25 dicséretet.

Csapatunk tagjai közül Egyed Zoltán 33 ponttal második díjat, Jakovác Antal 29 ponttal harmadik díjat, Németh-Buhin Ákos 22 ponttal dicséretet kapott. A csapat összteljesítménye sajnos elmaradt az előző évitől.

Az egyes országok eredményeit az alábbi táblázat tartalmazza:

Ország	Összpontszám	I. díj	II. díj	III. díj	Dicséret
Szovjetunió	176,5	3	1	1	–
NSZK	157,5	–	2	2	1
Nagy-Britannia	155,5	1	1	2	–
Románia	131,5	–	1	2	1
Csehszlovákia	130,5	1	–	1	1
NDK	128	–	–	1	4
Hollandia	123	–	–	2	1
Svédország	123	–	–	1	3
Lengyelország	119	–	–	2	2
Magyarország	113,5	–	1	1	1
Bulgária	110,5	–	–	–	3
Jugoszlávia	108,5	–	–	2	–
Vietnám	103,5	–	–	–	2
Finnország	89,5	–	–	–	3
Törökország	84	–	–	–	1
Ausztria	79	–	–	–	1
Kanada	66	–	–	–	1
Norvégia	61	–	–	–	–
Izland (4 versenyző)	44	–	–	–	–
Kuba	44	–	–	–	–

A jövő évi olimpia megrendezése egyelőre bizonytalan. A kialakult sorrendnek megfelelően a rendezésben most Franciaország következne, de az már két alkalommal nem küldött csapatot az olimpiára. Az angol csapat vezetője elmondta, hogy mindent elkövetnek annak érdekében, hogy az 1986. évi olimpia rendezését Nagy-Britannia vállalja.